

Dječji kampovi u Americi i mogućnost primjene u Hrvatskoj

Mustapić, Gabrijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:651065>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija

Preddiplomski sveučilišni studij

Završni rad

Dječji kampovi u Americi i mogućnost primjene u Hrvatskoj

Gabrijela Mustapić

Opatija, 2023.

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija

Preddiplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu

Studijski smjer: Menadžment u turizmu

Završni rad

Dječji kampovi u Americi i mogućnost primjene u Hrvatskoj

Kolegij: Menadžment kampova

Student: Gabrijela Mustapić

Mentor: prof. dr. sc. Josipa Cvelić Bonifačić

Matični broj: ps24785/19

Opatija, 2023.

Sadržaj

Uvod	1
1. Teorijske odrednice kamping turizma	3
1.1. Pojam i definicija.....	3
1.2. Razvoj kampiranja kroz povijest	4
1.3. Kamping turizam Hrvatske.....	5
1.4. Vrste kampova.....	7
1.5. Razlika između američkog i europskog pojma kampa.....	8
2. Teorijske odrednice dječjih kampova.....	9
2.1. Pojam i definicija.....	9
2.2. Vrste dječjih kampova.....	10
2.2.1. Ljetni kamp.....	10
2.2.2. Dnevni kamp	11
2.2.3. Višednevni kamp.....	11
3. Dječji kampovi u Americi i mogućnost primjene u Hrvatskoj.....	12
3.1. Dječji kampovi u Americi	12
3.2. Dječji kampovi u Hrvatskoj.....	14
3.3. Rezultati istraživanja o zadovoljstvu roditelja dječjim kampovima u Hrvatskoj te očekivanjima roditelja od istih.....	16
3.3.1. Metodologija istraživanja i sociodemografski podaci ispitanika.....	17
3.3.2. Rezultati istraživanja	18
3.3.3. Prijedlozi za kreiranje novih dječjih kampova u Hrvatskoj.....	23
3.4. Mogućnosti razvoja dječjih kampova u Hrvatskoj	26
4. Zaključak.....	31
Literatura	33
Popis tablica i grafikona.....	35

Uvod

U današnje vrijeme, sve većim razvojem užurbanog života kod ljudi, nastoji se istaknuti važnost provođenja vremena djece u zdravom okruženju i prirodi, bez elektroničkih pomagala, u fizičkom društvu uz razne zabavne i edukativne aktivnosti. Stoga sve veću popularnost danas dobivaju kampovi namijenjeni isključivo djeci. Dječji kampovi su rekreacijski programi osmišljeni posebno za djecu i tinejdžere, koji se obično održavaju tijekom ljeta ili školskih praznika. Ovi kampovi nude razne aktivnosti kao što su sport, umjetnost i zanati, istraživanje prirode i vježbe izgradnje tima. Cilj dječjih kampova je pružiti mladima zabavno i poučno iskustvo koje im omogućuje izgradnju samopouzdanja, razvoj novih vještina, sklapanje prijateljstava i stvaranje uspomena. Država koju je moguće istaknuti kao najrazvijeniju na ovom području su Sjedinjene Američke Države. Velik broj dječjih kampova različitih vrsta i sadržaja od velike je koristi roditeljima koji žive takvim užurbanim životom današnjice, ali i djeci koja imaju priliku odmaknuti se iz urbanih središta i upoznati se s prirodom, steći novo iskustvo i upoznati vršnjake istih i sličnih interesa.

Cilj ovog završnog rada je prikazati temeljne značajke dječjih kampova u Americi te navesti mogućnosti razvoja dječjih kampova u Republici Hrvatskoj po uzoru na američke kampove. Navedeni specifični oblik turizma u Americi je izuzetno razvijen te je Amerika savršen primjer za usporedbu i uputstvo za razvoj hrvatskih dječjih kampova. U odnosu na Ameriku, Hrvatska je izuzetno nerazvijena po pitanju dječjih kampova, ali ima i velik potencijal za razvoj istih.

Predmet provedenog istraživanja unutar završnog rada je prikazati kakvu percepciju roditelji u Hrvatskoj imaju o dječjim kampovima u Hrvatskoj te kako bi voljeli da dječji kamp za njihovu djecu izgleda u budućnosti.

Za potrebe ovog rada provedeno je istraživanje čiji je cilj bio utvrditi mišljenja i želje roditelja koje će biti od koristi prilikom osmišljanja izgleda i sadržaja budućih dječjih kampova u Hrvatskoj.

Završni rad sastoji se od nekoliko međusobno povezanih tematskih jedinica.

U prvom dijelu obuhvaćene su teorijske odrednice kamping turizma dotičući se i povijesnog razvoja te kamping turizma u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, drugim dijelom su obuhvaćene teorijske odrednice samih dječjih kampova gdje su navedene i objašnjene određene vrste, a u trećem, najvećem dijelu, govori se o američkim dječjim kampovima te se navodi mogućnost razvoja i nadogradnje istih u Hrvatskoj.

Treći, praktični dio, obuhvaća provedenu analizu zadovoljstva roditelja ponudom dječjih kampova u Hrvatskoj te njihovo mišljenje o novim kampovima koji bi se u budućnosti imali priliku otvoriti. Na temelju provedenog istraživanja, u istoj tematskoj cjelini, dani su prijedlozi mogućeg razvoja hrvatskih dječjih kampova te su navedeni konkretni primjeri američkih kampova koji svojom ponudom i izgledom mogu poslužiti usmjerenju osmišljanja novih hrvatskih kampova.

Na samom kraju završnog rada, u zaključku je naveden sažetak rada po svim tematskim jedinicama.

1. Teorijske odrednice kamping turizma

Kamping turizam u današnje vrijeme zauzima značajno mjesto u turističkim kretanjima. Masovni kamping u 21. stoljeću postao je životni stil. Preduvjet za takvu vrstu turizma je višak slobodnog vremena te višak financijskih sredstava. Zbog razvoja gradova javlja se potreba za bijegom od urbanih središta, odnosno potreba za povlačenjem i sjedinjenjem s prirodom, slobodom i novim iskustvima.

Nekada se kampiranje smatralo jeftinim oblikom smještajne usluge upravo zbog jednostavnosti koju pruža takav oblik smještaja. No može se reći da je danas kamping sve osim jeftinog oblika smještajne usluge. Danas takve usluge sve više koriste putnici veće platežne moći iz razloga što se kvaliteta kamping turizma znatno povećala. Rustikalne kampove s osnovnim potrebama zamijenili su razvijeni objekti sa širokim opsegom usluga.

Kamping turizam predstavljen je u nastavku kroz tri tematske jedinice. Nakon objašnjenja samog pojma kamping turizma, dan je kratki osvrt na kamping turizam kroz povijest. Na koncu, kratko su navedene i objašnjene vrste kampova.

1.1. Pojam i definicija

Postoje različita tumačenja kamping turizma ovisno o pristupu definiranju pojma.

Prof. Dr. Vladimir Anić i drugi u Hrvatskom enciklopedijskom rječniku definiraju kamp kao: logor, tabor (vojni), ili kao uređeno mjesto s potrebnim instalacijama i higijenskim uvjetima za boravak većeg broja ljudi pod šatorima, u prikolicama vozila, itd.¹

Službeno je kamping turizam moguće definirati kao oblik slobodnog boravka u prirodi, vremenski ograničen u malenim jedinicama, tzv. autodomovima, kamp prikolicama ili šatorima. Osim kao gospodarska djelatnost, kampiranje se smatra i rekreacijskom aktivnošću povezanom s boravkom u prirodi. Vezuje se uz pojedine aktivnosti koje nudi sam kamp ili koje

---

¹ Anić, V. i drugi: Hrvatski enciklopedijski rječnik, Zagreb, Novi Liber, 2002, str. 549.

su u njegovoj bližoj okolini kao što je istraživanje prirode, izviđačke aktivnosti, planinarenje, vožnja kajakom i slično.²

1.2. Razvoj kampiranja kroz povijest

Kampiranje je povijesno najstariji oblik smještaja. Razvoj kamping turizma u svijetu i Hrvatskoj prošao je stoljetni put od prvih putovanja koja su bila vezana za boravak u prirodi, do masovne pojave koja je obilježila ukupni europski turizam današnjice.

Ocem modernog kampiranja smatra se Thomas Hiram Holding, koji je s kampiranjem kao oblikom rekreacije započeo 1853. godine, kada je s roditeljima kampirao u Sjedinjenim Američkim Državama. Život u Londonu potaknuo ga je na traženje bijega iz urbanog kaosa. Spojivši putovanje u Irsku sa ljubavlju prema biciklizmu nastala je knjiga „Cycle and camp in Connemara“.³ Nešto kasnije objavio je i Priručnik za kampere u kojem je opisao osnove kampiranja. Holding je zaslužan i za osnivanje prve organizacije u svijetu koja se odnosila na kamping turizam, Udruge kampista. Time je potaknuo početak razvijanja kamping turizma. Od avanturističkog načina kampiranja u šatorima bez ikakvih dodanih usluga do danas, uvedene su brojne promjene i uređenja.

Danas je kamping turizam poznat kao luksuzan način kamping turizma koji se velikom brzinom mijenja i nadograđuje, unapređuje svoju ponudu te osmišlja nove oblike.

---

² Cvelić Bonifačić, J., KAMPING: Osnove hrvatskog i europskog kamping turizma, Poreč, KUH, 2011, str. 8

³ Club history, The camping and caravanning club, <https://www.campingandcaravanningclub.co.uk/about-us/club-history/> (1.4.2023.)

1.3. Kamping turizam Hrvatske

Kamping turizam u Hrvatskoj rastao je zajedno sa cjelokupnim turizmom unutar Hrvatske. Poštujući specifičnosti povijesnog razvoja hrvatskog kamping turizma, moguće ga je podijeliti u 6 faza: ⁴

1. faza – Počeci kampinga: od završetka drugog svjetskog rata do kraja šezdesetih godina. Početkom pedesetih godina u Europi početak je industrijalizacije. Najviše zbog utjecaja inozemne potražnje, na hrvatskoj obali nastaju prvi kampovi. Oni su se u početku sastojali od privlačnog prirodnog ambijenta i ponekog WC-a. Kampovi bi tada nastajali spontano, samim dolaskom na lokaciju koja bi se putniku svidjela, ona bi postajala predmetom smještaja.

Prema statistici u 1953. godini u Hrvatskoj je bilo 18 registriranih kampova ukupnog kapaciteta 5.400 osoba koji su iste godine ostvarili 186.000 noćenja. ⁵ Prvi su turisti bili Nijemci i Česi. Izgradnja prometnica omogućila je veću dostupnost hrvatske obale te dovela do ubrzanog rasta hrvatske kamping ponude. Pa tako 10 godina poslije u Hrvatskoj je postojalo 28 kampova više, a broj noćenja porastao do 1.105.000.

2. faza – Intenzivan rast kampinga: od sredine šezdesetih do kraja sedamdesetih godina. Faza rasta i snažnog razvoja kampova u kojoj nastaje najveći broj današnjih kampova. Dolazi do gradnje i u samim kampovima. Ugostiteljska ponuda, iako još skromna, privlači europske kampiste unatoč još uvijek lošim cestama i još slabom prometnom povezanošću i broj noćenja sve više i intenzivnije raste.

3. faza – Vrhunac: osamdesete godine

Razvoj hrvatskih kampova vrhunac doživljava osamdesetih godina otvaranjem države prema inozemnom tržištu te novim investicijskim valom. U ovoj fazi nastaju i privatni kampovi koji su naznačili potencijalni početak nove generacije kampova u Hrvatskoj.

---

⁴ Cvelić Bonifačić J.: Menadžment konkurentnost kamping turizma, doktorska disertacija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2012, str. 28

⁵ Sladoljev J.: Kamping turizam, Pula, C.A:S.H. 1998, str. 236

4. faza – Padovi i usponi: faza domovinskog rata, privatizacija i razvoj, od 1991. do 2000. godine

Ratna zbivanja koja su zadesila Hrvatsku negativno su utjecala na turističku i kamping sliku države. Dio kampova se čak i zatvorio. No krajem devedesetih polako se prepoznaje važnost kampova te se počinje ulagati u njih. Od 1992. godine u Hrvatskoj djeluje i Kamping Udruženje Hrvatske (KUH).⁶ Krajem devedesetih počinje se ulagati u kvalitativni sadržaj kampova.

5. faza – Kvaliteta i repositioniranje: novo tisućljeće

Početak 21. stoljeća obilježio je porast kvalitete kampova, te se njihov broj i kapacitet povećao. Hrvatski kampovi postaju poznati u Europi te dobivaju brojne nagrade. Na popularnost je znatno utjecalo to što je najveći njemački i europski automobilski klub ADAC prepoznao kvalitetu hrvatskih kampova.

6. faza - nakon 2010. godine

U ovoj fazi broj noćenja je prešao rekordne osamdesete godine, intenzivno se ulaže u kvalitetu i razvoj svih elemenata kampa, osobito sanitarnih čvorova. ADAC u 2019. godini ocjenjuje ukupnu kvalitetu Hrvatske prvom u Europi. Novo obilježje ove faze su pojava znanstvenih radova te programa cjeloživotnog obrazovanja. U krizi izazvanoj COVID pandemijom kamping turizam također izlazi kao pobjednik jer nudi konkurentna rješenja i njegove prednosti dolaze do izražaja.

---

⁶ Camping.hr, Povijest Kamping udruženja Hrvatske, <https://www.camping.hr/hr/o-nama/povijest> (1.4.2023.)

1.4. Vrste kampova

Kampove je moguće razvrstati prema brojnim kriterijima.

Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi određene su tri vrste kampa: ⁷

- Kamp
- Glamping
- Kamp odmorište

Kamp je objekt u kojem se pružaju usluge smještaja na osnovnim smještajnim jedinicama (kampiranje), smještaja u građevinama (bungalov, paviljon i drugo), prehrane, pića i napitaka, iznajmljivanja pokretne opreme za kampiranje, bavljenja športom i/ili drugim oblicima rekreacije u Kampu ili u blizini Kampa, te druge usluge u funkciji turističke potrošnje.⁸

Glamping je nova vrsta kampa luksuznije ponude. Dok se kamp kategorizira zvjezdicama od 2 do 5, glamping se kategorizira samo sa 4 i 5 zvjezdica.

Kamp odmorište pruža usluge kampiranja za noćenje ili kraći odmor s vlastitom pokretnom opremom za kampiranje.

Prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ⁹ razlikujemo kamp u domaćinstvu i kamp odmorište u domaćinstvu. Što se tiče kategorizacije, kamp u domaćinstvu kategorizira se oznakom 2 do 5 zvjezdica, a kamp odmorište u domaćinstvu (robizonski smještaj) se ne kategorizira.

Prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu razlikujemo kamp u seoskom domaćinstvu i kampiralište u seoskom domaćinstvu.

---

⁷ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, Narodne novine br. 68/2019, čl. 4 (izmjena članka 34.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_68_1370.html (1.4.2023.)

⁸ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN br. 54/2016, čl. 36., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html (1.4.2023.)

⁹ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, NN br. 9/2016, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_01_9_241.html (1.4.2023.)

Objekt na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (OPG-u) funkcionalna je cjelina u kojem se, ovisno o vrsti, pružaju ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka uobičajenih za kraj u kojem se nalazi OPG, iz poljoprivrednih proizvoda pretežito vlastite proizvodnje, usluge smještaja te ostale usluge u funkciji turističke potrošnje.¹⁰ Kamp na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, kategorizira se oznakom sunca, i to od 2 do 4 sunca, dok se kampiralište ne kategorizira.

1.5. Razlika između američkog i europskog pojma kampa

Za razliku od europskog pojma kampa, američki kamping uključuje slobodno kampiranje bilo kada i bilo gdje u prirodi. Zatim, američki naziv „RV-ing“ dolazi od naziva kamper (recreational vehicle) i označava široki pojam kampiranja uže vezan uz kamperizam. Taj trend uvelike je zastupljen u Americi te je za razliku od Europe, gdje je to način odmora, u Americi to postao način života. U europskom smislu, kamp je ugostiteljski objekt za smještaj, a kampiranje je ugostiteljska usluga. U Europi je kamping važan dio turističke ponude određenih zemalja i važna gospodarska djelatnost. Pojam kampinga tu se odnosi na komercijalne kampove i kamping ljetovališta. Na europskoj obali kamping se odnosi na odmor povezan sa konceptom „sunca i mora“ u formi kamping ljetovališta te se takva vrsta odmora odvija u ljetnim mjesecima. Na kontinentalnom dijelu Europe kamping može trajati cijelu godinu i on se odnosi na boravak u prirodi, te kao smještajni objekt omogućava razne aktivnosti u prirodi.

Jedan od najpoznatijih načina kampiranja u Americi, koji se također znatno razlikuje od europskog, su ljetni kampovi za djecu. Oni su dio američke tradicije i dio odgoja i obrazovanja, dok u Europi primarno predstavljaju gospodarsku djelatnost.

---

¹⁰ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, NN br. 54/2016, čl. 2, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1408.html (1.4.2023.)

2. Teorijske odrednice dječjih kampova

Dječji kampovi danas su vrlo popularni jer nude jedinstveno i obogaćujuće iskustvo za djecu svih uzrasta. Popularnost dječjih kampova potaknuta je nekoliko čimbenika, uključujući želju da se djeca zabave i uključe u nove aktivnosti, potrebu zaposlenih roditelja da imaju sigurno i nadzirano okruženje za svoju djecu tijekom školskih odmora i sve veće prepoznavanje vrijednost učenja na otvorenom i skupljanja iskustva. Osim toga, raspon dječjih kampova koji su danas dostupni proširio se na programe koji zadovoljavaju specifične interese i potrebe, kao što su sportski kampovi, glazbeni kampovi, znanstveni kampovi i kampovi za djecu s posebnim potrebama. Ovakva raznolikost programa osigurava da se za svako dijete nađe nešto, bez obzira na njegove interese i sposobnosti.

Nadalje, dječji kampovi djeci pružaju priliku da se odvoje od tehnologije i uključe u praktične tjelesne aktivnosti, što postaje sve važnije kako vrijeme provedeno pred ekranom i sjedilački način ponašanja postaju sve prisutniji u modernom društvu.¹¹

2.1. Pojam i definicija

Dječji kampovi organizirani su programi osmišljeni kako bi djeci pružili zabavno, obrazovno i društveno iskustvo tijekom školskih ili ljetnih praznika. Ovi kampovi obično uključuju skupine djece koja borave u rezidencijalnom ili dnevnom kampu određeni vremenski period i sudjeluju u nizu planiranih aktivnosti.

Koncept dječjih kampova postoji već stoljećima i s vremenom se razvijao kako bi zadovoljio promjenjive potrebe djece i njihovih obitelji. U početku su dječji kampovi osnovani kao način da se djeci pruži sigurno i zdravo okruženje za ljetovanje, a danas dječji kampovi nude širok raspon iskustava, od pustolovnih kampova na otvorenom do sportskih kampova, akademskih kampova i slično.

---

¹¹ America's finest summer camps, „Traditions Old, Traditions New – Generation Z Tech Free Living“, 2020., <https://www.americasfinestsummercamps.com/blog/> (2.4.2023.)

Dječji kampovi pružaju djeci priliku za druženje, učenje novih vještina i izgradnju samopouzdanja. Oni također nude roditeljima način da svojoj djeci pruže strukturirano i nadzirano okruženje dok su odsutni. U kampovima obično rade obučeni savjetnici koji nadziru djecu te im pružaju smjernice i podršku tijekom njihova boravka u kampu.

2.2. Vrste dječjih kampova

Postoji mnogo različitih tipova dječjih kampova, uključujući dnevne kampove koji ne nude opciju smještaja i spavanja, te rezidencijalne kampove koji uključuju noćenje. Neki su kampovi usmjereni prema određenim interesima, poput sporta ili glazbe, dok drugi nude općenitiji program aktivnosti.

2.2.1. Ljetni kamp

Ljetni kampovi su vrsta dječjih kampova koji su posebno osmišljeni kako bi djeci pružili zabavno i edukativno iskustvo tijekom ljetnih mjeseci. Ovi kampovi obično uključuju boravak djece u rezidencijalnom ili dnevnom kampu u razdoblju od jednog do nekoliko tjedana, gdje sudjeluju u nizu strukturiranih aktivnosti i programa.

Ljetni kampovi nude širok raspon iskustava, od avanturističkih kampova na otvorenom do sportskih kampova, umjetničkih kampova, akademskih kampova, itd. Mnogi su kampovi usmjereni na određenu temu ili aktivnost, poput jahanja, nogometa ili drame. Drugi kampovi nude općenitije iskustvo, s nizom aktivnosti i programa koje možete izabrati. No kad se govori o ljetnim kampovima, uglavnom se radi o programu koji je rađen uzimajući u obzir kupanje i vodene aktivnosti kao prioritet.

Ljetni kampovi zaposlenim roditeljima pružaju pouzdanu i sigurnu opciju za brigu o djeci tijekom ljetnih mjeseci.

2.2.2. Dnevni kamp

Dnevni kampovi su vrsta dječjih kampova koji su namijenjeni za sudjelovanje djece u dnevnim aktivnostima i programima, bez provođenja noći izvan kuće. Ovi kampovi obično rade tijekom dana, a djeca se vraćaju kući na kraju svakog dana.

Dnevni kampovi mogu ponuditi mnoga ista iskustva kao rezidencijalni kampovi, poput sporta, umjetnosti i aktivnosti na otvorenom. Obično su strukturirani oko određene teme ili aktivnosti, a djeca sudjeluju u nizu planiranih aktivnosti tijekom dana.

Cilj dnevnih kampova je pružiti djeci zabavno i obrazovno iskustvo tijekom školskih pauza ili ljetnih praznika, a istovremeno im omogućiti da se svake večeri vrate kući kako bi proveli vrijeme sa svojim obiteljima. Roditeljima nude pouzdanu i praktičnu opciju čuvanja djece, bez potrebe za noćenjem ili prijevozom.

Dnevne kampove mogu voditi škole, društvene organizacije ili privatne tvrtke. Dnevni kampovi mogu biti odlična opcija za djecu koja možda nisu spremna za rezidencijalni kamp ili za obitelji koje više vole imati djecu kod kuće svaku večer.

2.2.3. Višednevni kamp

Višednevni kamp, poznat i kao noćni kamp ili rezidencijalni kamp, vrsta je dječjeg kampa u kojem djeca ostaju prespavati nekoliko dana ili tjedana u strukturiranom i nadziranom okruženju. Višednevni kampovi djeci mogu pružiti jedinstveno i impresivno iskustvo, omogućujući im sudjelovanje u širokom rasponu aktivnosti i programa.

Višednevni kampovi nude sličan sadržaj kao i dnevni kampovi, ali uz dodatnu prednost produženog vremena. Djeca obično borave u kolibama ili spavaonicama s drugim kampistima pod nadzorom osoblja.

Mnogi višednevni kampovi nude razne programe i aktivnosti, kao što su vježbe team buildinga, obuka vođenja i pustolovine na otvorenom, koji mogu pomoći djeci da izgrade otpornost i prilagodljivost.

Višednevne kampove također mogu voditi škole, društvene organizacije ili privatne tvrtke, a mogu biti tematizirani oko specifičnih interesa, poput sporta, znanosti ili umjetnosti.

3. Dječji kampovi u Americi i mogućnost primjene u Hrvatskoj

Dječji kampovi u Americi popularna su tradicija koja postoji više od jednog stoljeća. Dostupni su široki izbor kampova, od dnevnih do višednevnih kampova, a namijenjeni su djeci svih uzrasta i različitih interesa.

U nastavku je opisana ponuda američkih dječjih kampova, a potom i hrvatskih dječjih kampova, te su na koncu prikazani i objašnjeni rezultati provedene ankete o percepciji roditelja o hrvatskim dječjim kampovima te očekivanjima od istih u budućnosti. Potom su na primjeru objašnjena moguća rješenja kako bi se ponuda dječjih kampova u Republici Hrvatskoj poboljšala i nadogradila po uzoru na američki dječji kamp.

3.1. Dječji kampovi u Americi

U Sjedinjenim Državama dječje kampove regulira Američka udruga kampova ili „American Camp Association (ACA), koja postavlja standarde za sigurnost, zdravlje i kvalitetu programa. ACA akreditira kampove koji ispunjavaju ove standarde, pružajući roditeljima sigurnost da će njihova djeca biti sigurna i dobro zbrinuta dok pohađaju kamp. Prema Američkoj udruzi kampova (ACA), postoji više od 16 000 dnevnih i višednevnih kampova samo u Sjedinjenim Državama, koji svake godine opslužuju više od 14 milijuna djece i odraslih. Dječji kampovi u Americi mogu biti neprofitni ili profitni, a mogu ih voditi škole, društvene organizacije ili privatne tvrtke.

Mnogi dječji kampovi u Americi nalaze se u ruralnim područjima, nudeći mogućnosti za aktivnosti na otvorenom kao što su planinarenje, plivanje i kampiranje. Neki su kampovi usmjereni na specifične interese, poput sporta, glazbe ili umjetnosti, dok ostali nude općenitije iskustvo s nizom dostupnih aktivnosti.

Stoga je moguće istaknuti neke od najpopularnijih vrsta kampova u Americi prema aktivnostima koje se nude te prema Camp Counselors USA (CCUSA):¹²

---

¹² Camp Counselors USA, Programi, Vrste kampova, <https://www.ccusa.hr/PROGRAMI/Camp-Counselors-USA/Vrste-kampova> (2.4.2023.)

- Tradicionalni kampovi koji nude niz aktivnosti, uključujući plivanje, planinarenje, umjetnost i zanate te sport. Kampisti obično borave u kolibama ili šatorima i sudjeluju u strukturiranom programu aktivnosti. Mogu biti namijenjeni samo djevojčicama ili samo dječacima, a mogu biti i mješoviti.
- Specijalistički kampovi fokusirani su na određenu aktivnost ili interes, kao što su određena vrsta sporta, jahanje, gimnastika, umjetničko izražavanje i slično. To mogu biti dnevni ili rezidencijalni kampovi, a osmišljeni su za pružanje intenzivne obuke ili poduke u određenom području. Strukturom su slični tradicionalnim kampovima, ali obično ovakvi kampovi zahtjevaju voditelje koji su stručno osposobljeni za područje na koje se odnosi taj kamp.
- Akademski kampovi osmišljeni su kako bi pomogli djeci da poboljšaju svoje akademske vještine na zabavan i zanimljiv način. Mogu biti usredotočeni na određeni predmet, poput znanosti ili matematike, a mogu ponuditi općenitiji program obrazovnih aktivnosti.
- Pustolovni kampovi usmjereni su na aktivnosti na otvorenom kao što su planinarenje, kampiranje i penjanje. Oni djeci pružaju priliku da se izazovu i razviju nove vještine u poticajnom okruženju.
- Dnevne kampove važno je istaknuti jer su iznimno zastupljeni u užurbanom životu američkih obitelji. Oni su smješteni na plažama, u gradskim parkovima, mjesnim zajednicama ili crkvenim dvoranama te nude program od ponedjeljka do petka od 8 ujutro do 18 sati poslije podne.

S obzirom da je Amerika, kao velika svjetska sila, puna različitih kultura te ljudi svih staleža, pa i djece koja zahtjevaju više posvećenosti i rada, Camp Counselors USA također ističe kampove prilagođene takvim vrstama ljudi. Pa tako možemo izdvojiti sljedeće vrste kampova zastupljenih u Americi:

- Kampovi za djecu iz siromašnih obitelji ili bez obitelji kampovi su koje obično sponzoriraju dobrotvorne i vladine agencije poput Vojske Spasa, Fresh Air Fund-a i Ministarstva mladeži i obitelji. Nude aktivnosti tradicionalnih kampova djeci koja poznaju samo život na ulici.
- Kampovi za djecu s posebnim potrebama tu su za djecu kojima su dijagnosticirana stanja poput poremećaja ponašanja, dijagnoze poput ADD ili ADHD koje djetetu stvaraju teškoće pri učenju, dijabetesa, oštećenja vida ili sluha, otežanog kontroliranja težine, ili čak smrtnih oboljenja. Neki od njih stoga mogu zahtijevati 24-satnu njegu. U

takvoj vrsti kampa aktivnosti tradicionalnih kampova prilagođene su specifičnim potrebama ovakve djece.

- Kampovi za djecu s invaliditetom nude prilagođeni sadržaj djeci koja imaju tjelesna ili razvojna oštećenja. Takvi kampovi mogu biti fokusirani na određenu specifičnu vrstu invaliditeta. U nekim kampovima nudi se pomoć pri obavljanju svakodnevnih aktivnosti kao što su hranjenje i higijena.
- Zbog različitih religija zastupljenim na velikom američkom području, istaknuti su još i vjerski kampovi koji nude tradicionalne programe u koje su uključene vjerske vrijednosti. U nekim kampovima to uključuje podučavanje Biblije za katoličku djecu ili Tore za židovsku djecu. Na taj način djeca stječu poznanike i prijatelje iste vjeroispovijesti što svakako pomaže zadržati svoju kulturu u svijetu velikih razlika.

3.2. Dječji kampovi u Hrvatskoj

Dječji kampovi u Hrvatskoj uglavnom su smješteni na jadranskoj obali. Hrvatska nudi prekrasno prirodno okruženje u kojem djeca mogu uživati u nizu aktivnosti na otvorenom, uključujući plivanje, planinarenje i sport. Hrvatski dječji kampovi često imaju snažan naglasak na aktivnostima na otvorenom, kao što su vodeni sportovi, igre na plaži i šetnje prirodom. U ponudu su uključena i kulturna i obrazovna iskustva, uključujući satove učenja jezika, lekcije lokalne povijesti i kulture te radionice umjetnosti i rukotvorina. Vrsta kampova koji su najviše zastupljeni u Hrvatskoj su ljetni kampovi. Iako je jadranska obala općenito lijepo i umjereno okruženje, ljetno vrijeme može biti vruće i vlažno, što može biti neugodno za neku djecu. Osim toga, oluje i loše vrijeme također mogu predstavljati sigurnosni rizik za kampere.

Što se tiče cijene, dječji kampovi u Hrvatskoj mogu biti skupi i možda neće biti dostupni svim obiteljima. To može ograničiti mogućnosti neke djece da sudjeluju u iskustvima koja se nude.

U nastavku je izdvojena nekolicina hrvatskih dječjih kampova kao primjer ponude koju Hrvatska nudi u segmentu dječjih kampova.

- Ljetni sportski kampovi za djecu Šimuni & Straško

Kampovi za djecu i odrasle koji se nalaze na otoku Pagu. Sportski program koji se nudi je sljedeći: ¹³ „škola jedrenja na dasci (windsurfing), škola jedrenja na malim jedrilicama, jedrenje na katamaranu, veslanje na dasci, veslanje sit on top kajak, aquapark, škola plivanja, tehnike plivanja i skokovi u vodu, ronjenje na dah i plivanje perajama, vaterpolo, gimnastika, penjanje na umjetnoj ili pravoj stijeni, streličarstvo, odbojka, tenis i nogomet, rukomet, odbojka i tenis na pijesku.” Također se nudi učenje životnih vještina poput gašenja požara, spašavanja utopljenika, vještine vezanja čvorova, igre povjerenja, orijentacija u prostoru, prva pomoć i slično. Ponuda smještaja uključuje šatore i mobilne kućice.

- Kampovi u MiniPolisu

MiniPolis u svojoj ponudi ima dnevne i višednevne, sezonske kampove. Svi kampovi obuhvaćaju cjelodnevni boravak, obroke i stručnu animaciju kroz radionice i druge zabavne aktivnosti.¹⁴ Tijekom školskih praznika održavaju se petodnevni kampovi koji su dostupni u više različitih programa. Jednodnevni i poludnevni kampovi održavaju se isključivo vikendima da na državne blagdane i praznike. Kamp se nalazi u Zagrebu i najveći broj aktivnosti odvija se u prostoru kampa, a neki programi uključuju sportske aktivnosti i izlete u Zagrebu ili bližoj okolini s organiziranim prijevozom.

- Eroclub¹⁵

Eroclub je internacionalni ljetni klub na Šolti što znači da je govorni jezik engleski. Stoga je važno da djeca iz Hrvatske imaju osnovno poznavanje engleskog jezika. Kamp im nudi mogućnost nadogradnje i usavršavanja jezika kroz komunikaciju s internacionalnom djecom i obavljanjem raznih zabavnih aktivnosti.

---

¹³ Mondo travel, „Ljetni sportski kampovi za djecu Šimuni i Straško 2023“, <https://www.mondotravel.hr/ljetni-sportski-kampovi-za-djecu-simuni-i-strasko> (3.4.2023.)

¹⁴ MiniPolis, „Kampovi u MiniPolisu“, <https://minipolis.hr/kampovi/> (3.4.2023.)

¹⁵ Euroclub – international summer camp – Šolta Croatia, https://www.euroclub.hr/en/home/index.php?option=com_content&view=article&id=56&Itemid=259 (3.4.2023.)

- Kamp California¹⁶

Radi se o međunarodnom kampu američkog stila u Europi. Nalazi se u Pakoštanima pored Zadra. Također se svi programi odvijaju na engleskom jeziku. Postoje tri vrste programa: „Resident camp“ za djecu od 6 do 15 godina kroz „Living Language Program“ omogućuje djeci poboljšati engleski jezik te kroz druženje i program na engleskom dodatno ga usavršiti. Sljedeća vrsta programa je „Teen adventure“ za djecu od 14 do 16 godina fokusiran na avanturističke aktivnosti, i na kraju „Teen sailing“ za djecu od 14 do 16 godina koji uči djecu jedriti te omogućuje jedrenje po cijelom Jadranu.

- Kamp Veli Jože

Nalazi se u Savudriji u Istri. Specifičnost dječje ponude ovog kampa je Ljetni aikido kamp koji se realizira u suradnji s jednom sportskom udrugom. Aikido je japanska vještina odnosno vrsta sporta koja djecu potiče da nenasilno rješavaju sukobe u svakodnevnom životu, učeći ga disciplini, koncentraciji i smirenosti.

- Oreb Club International

Nalazi se na otoku Korčuli te u svojoj ponudi ima sadržaj za djecu i mlade od 10 do 25 godina. Program uključuje osnovni tečaj jedrenja, jedrenje na daski, veslanje, mornarske vještine te spašavanje.

3.3. Rezultati istraživanja o zadovoljstvu roditelja dječjim kampovima u Hrvatskoj te očekivanjima roditelja od istih

Provedena je anketa o percepciji roditelja o već postojećim dječjim kampovima na području Republike Hrvatske i očekivanjima koja roditelji imaju od istih u budućnosti. Anketom su predložene određene vrste sadržaja po uzoru na američke kampove koji bi mogao unaprijediti i upotpuniti sadržaj koji bi se nalazio u hrvatskim dječjim kampovima. Mišljenje roditelja može biti od velike koristi prilikom izrade plana i programa te plana izgradnje samog kampa.

---

¹⁶ Camp California, <https://campcalifornia.com/> (3.4.2023.)

3.3.1. Metodologija istraživanja i sociodemografski podaci ispitanika

Istraživanje je provedeno putem google obrasca u periodu od 15. ožujka 2023. do 20. ožujka 2023. godine.

Uzorak istraživanja predstavljaju roditelji djece od 6 do 17 godina unutar Republike Hrvatske. Anketa je provedena u osnovnoj školi Opuzen te putem Facebook platforme.

Uzorak je relevantan, ispitano je 87 osoba, a distribucija uzorka prikazana je u Tablici 1 u kojoj se analizirao uzorak ispitivanja.

Tablica 1. Distribucija uzorka provedenog ispitivanja,

Ukupno ispitanika: 87				
Spol	M		Ž	
	29,9%		70,1%	
Dob	<25	25-30	31-45	45+
	0%	36,8%	47,1%	16,1%
Poslovni status	Student/ica	Zaposlen/a	Nezaposlen/a	Umirovljen/a
	2,3%	88,5%	9,2%	0%
Broj djece	1	2	3	4
	27,6%	41,4%	17,2%	13,8%
Dob djece	6-14	14-17	oboje	
	66,7%	10,3%	23%	

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Od 87 roditelja koji su ispunili anketu, šezdeset i jedna je žena, a njih dvadeset i šest su muškarci. Odnosno moguće je zaključiti da su anketu većinom ispunjavale žene. Od svih ispitanika najviše je roditelja u dobi između 31 i 45 godina, njih 41, dok mladih od 25 godina uopće nema. Broj roditelja koji imaju između 25 i 30 godina je 32, a onih sa više od 45 godina četrnaest.

Što se tiče poslovnog statusa roditelja, skoro svi su zaposleni, nešto malo je nezaposlenih i samo dvoje su studenti, dok umirovljenih uopće nema.

Broj djece kreće se između 1 i 4. Najviše je roditelja koji imaju dvoje djece (njih 36), a najmanje onih koji imaju četvero (njih 12). Dvadeset i četiri roditelja imaju jedno dijete, dok njih 15 ima troje djece. Najviše je djece koja pohađaju osnovnu školu što pokazuje rezultat od 58 ispitanika koji imaju djecu od 6 do 14 godina, dok 9 osoba imaju stariju djecu od 14 do 17 godina. Također, 20 ispitanih osoba imaju djecu iz obe kategorije, odnosno djecu od 6 do 14 i djecu od 14 do 17.

3.3.2. Rezultati istraživanja

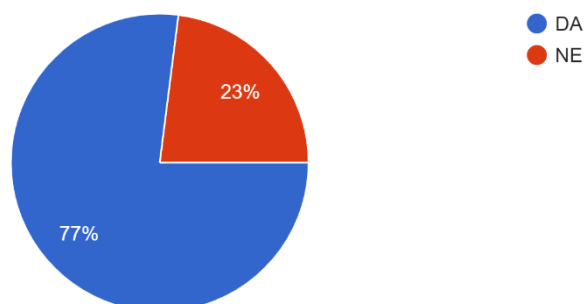
Provedenom google anketom dobiveni su rezultati koji pokazuju mišljenje 87 ispitanih roditelja o razvoju dječjih kampova u Hrvatskoj. Rezultati su navedeni i objašnjeni u nastavku.

Sljedeći odgovori prikazuju prethodno iskustvo koje roditelji imaju sa dječjim kampovima i njihovom ponudom u Republici Hrvatskoj.

U grafikonu 1 prikazuju se rezultati poznavanja pojma dječjeg kampa među ispitanicima.

Grafikon 1. Poznavanje pojma dječjeg kampa

Jeste li upoznati s pojmom dječjeg kampa?
87 odgovora

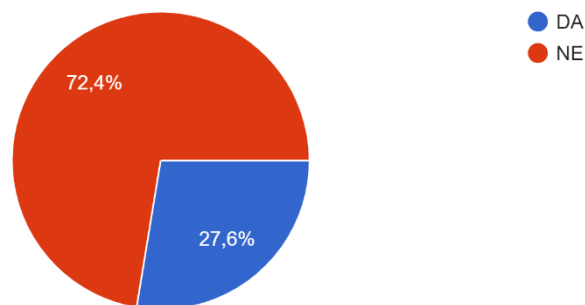
Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Iz rezultata provedene ankete vidljivo je kako veći dio ispitanika poznaje pojam dječjeg kampa. Od ispitanih 87 roditelja, 20 osoba uopće nije upoznato s pojmom dječjeg kampa, dok je ostalih 67 ispitanika označilo da je upoznato s pojmom.

Grafikonom broj 2 u nastavku ispitano je prethodno iskustvo roditelja i djece u dječjim kampovima.

Grafikon 2. Prethodno iskustvo u dječjem kampu

Je li vaše dijete (vaša djeca) ikad bilo u dječjem kampu?
87 odgovora

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o roditelja percepciji o dječjim kampovima u Hrvatskoj

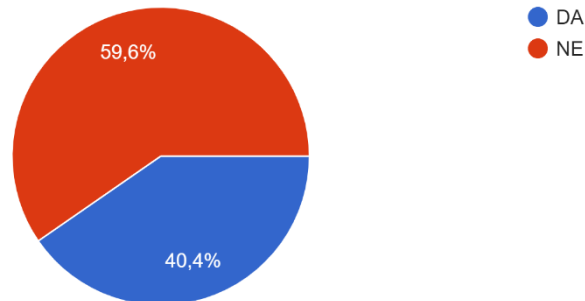
Iz navedenog grafikona moguće je ustanoviti kako veći broj roditelja nikada nije poslao svoju djecu u dječji kamp. Od njih 87 potvrdno su odgovorila samo 24 ispitanika.

Sljedeće pitanje odnosilo se na one roditelje čija su djeca bila u dječjem kampu. Rezultati se prikazuju na grafikonu broj 3 koji prikazuje iskustvo roditelja s hrvatskim dječjim kampovima. Ispitivanjem se željelo saznati koliki je postotak djece koja su posjetila dječji kamp u Hrvatskoj.

Grafikon 3. Iskustvo s hrvatskim dječjim kampovima

Ako da, radi li se o kampu unutar Hrvatske?

52 odgovora

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o roditelja percepciji o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Na pitanje je odgovorilo 52 ispitanika, a na pitanje “Je li vaše dijete ikad bilo u dječjem kampu” potvrdno su odgovorila 24 roditelja. Pretpostavlja se da je ostalih 28 ispitanika na navedeno pitanje odgovorilo negativno. Može se zaključiti da dvadeset i jedan ispitanik na pitanje “Radi li se o kampu unutar Hrvatske” odgovorio je pozitivno, a preostalih troje odgovorilo je negativnim odgovorom. Dakle, većina ove djece bila je u hrvatskom kampu.

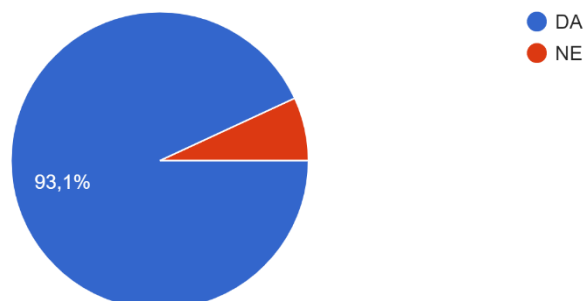
U nastavku se željelo doznati kolika je uopće želja roditelja da svoju djecu u budućnosti pošalju u dječji kamp unutar Hrvatske. Rezultati su prikazani grafikonom broj 4.

Grafikon 4. Želja za posjetom hrvatskom dječjem kampu

Želite li da vaše dijete u budućnosti posjeti hrvatski dječji kamp?

87 odgovora

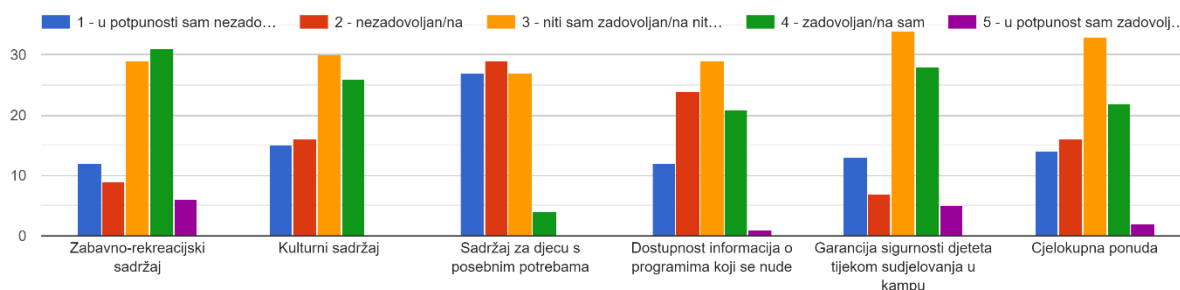
Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Na osnovu rezultata prikazanog grafikonom moguće je zaključiti kako većina ispitanih roditelja ima želju poslati svoje dijete u dječji kamp koji se nalazi unutar Republike Hrvatske.

U nastavku su, na grafikonu broj 5, prikazani rezultati zadovoljstva roditelja pojedinim elementima već postojeće ponude dječjih kampova u Hrvatskoj. Odgovori roditelja prikazani su ocjenama od 1 do 5, od potpunog nezadovoljstva do potpunog zadovoljstva.

Grafikon 5. Mjera zadovoljstva pojedinim elementima ponude dječjih kampova u Hrvatskoj

Molimo ocijenite u kojoj ste mjeri zadovoljni pojedinim elementima postojeće ponude dječjih kampova u Hrvatskoj.

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Promatrajući zabavno-rekreacijski sadržaj postojeće ponude dječjih kampova u Hrvatskoj iz grafikona broj 5, može se primjetiti da je najveći broj roditelja zadovoljan takvim sadržajem. Nešto manji broj roditelja niti je zadovoljan niti je nezadovoljan zabavno-rekreacijskom ponudom, dok je mali broj nezadovoljan.

Što se tiče kulturnog sadržaja, najveći dio ispitanih roditelja nije niti zadovoljan niti nezadovoljan. Njih trideset označilo je tu opciju, dok je njih dvadeset i šest zadovoljno. Ipak., kad bi se uzele u obzir obe opcije nezadovoljstva roditelja (nezadovoljni i potpuno nezadovoljni), došlo bi se do zaključka kako je veći broj nezadovoljnih ispitanika od onih koji su zadovoljni kulturnim sadržajem.

Sadržaj za djecu s posebnim potrebama većinom je ocjenjen negativno. Dvadeset i devet ispitanika je nezadovoljno sadržajem za djecu s posebnim potrebama, a njih dvadeset i sedam je potpuno nezadovoljno. Ostatak ispitanika većinom nije niti zadovoljan niti nezadovoljan.

Kada se promatra dostupnost informacija o programima koji se nude unutar dječjih kampova, najveći broj ispitanika ostaje suzdržano po tom pitanju, dok je kada bi zbrojili nezadovoljne i potpuno nezadovoljne broj nešto veći.

Najveći broj ispitanih roditelja nije niti zadovoljan niti nezadovoljan garancijom sigurnosti djeteta tijekom sudjelovanja u kampu, dok je samo za jedan broj manje roditelja koji su zadovoljni i potpuno zadovoljni garancijom sigurnosti.

Što se tiče cjelokupne ponude dječjih kampova u Hrvatskoj, najveći broj ispitanika označio je da nije niti zadovoljan niti nezadovoljan cjelokupnom ponudom, dok je nešto manji broj nezadovoljan i potpuno nezadovoljan.

Iz svega navedenog moguće je zaključiti kako je najveće nezadovoljstvo roditelja izraženo u sadržaju za djecu s posebnim potrebama, a zatim i kulturnim sadržajem. Cjelokupna ponuda također se može istaknuti po broju nezadovoljstva ispitanih roditelja, iako je najviše roditelja koji nisu niti zadovoljni niti nezadovoljni cjelokupnom ponudom.

Najkvalitetniji sadržaj dječjih kampova u Hrvatskoj, prema mišljenju ispitanih roditelja, je zabavno-rekreacijski sadržaj. Zadovoljstvo je također nešto izraženije kod garancije sigurnosti djeteta tijekom sudjelovanja u kampu.

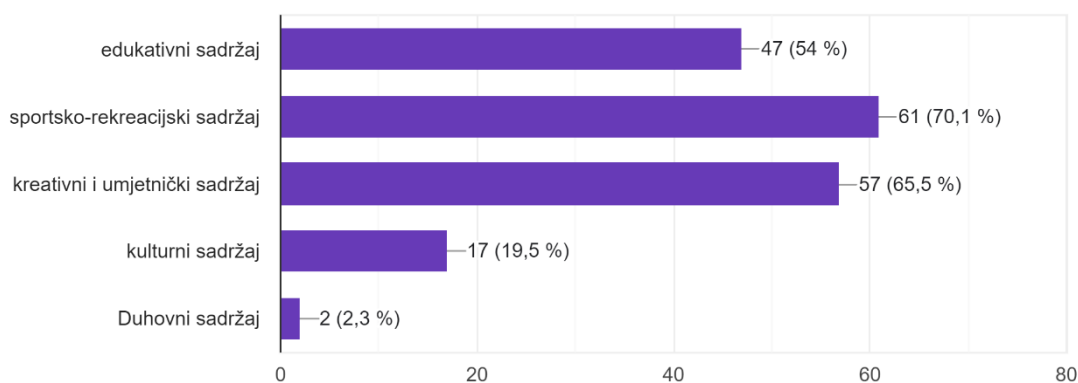
3.3.3. Prijedlozi za kreiranje novih dječjih kampova u Hrvatskoj

Provedenim ispitivanjem moguće je razumjeti obilježja novih dječjih kampova koji bi se mogli kreirati i otvarati u Hrvatskoj. Ispitani roditelji svojim su odgovorima dali prijedloge izgleda i uređenosti, te sadržaja i ponude kakvu bi imao novootvoreni dječji kamp.

Rezultati su prikazani i objašnjeni u nastavku počevši sa grafikonom broj 6 koji prikazuje vrstu željenog sadržaja u kampu.

Grafikon 6. Sadržaj koji bi se istaknuo u programu prilagođenom djeci

Koju biste vrstu sadržaja voljeli istaknuti u programu dječjeg kampa prilagođenog vašoj djeci?
87 odgovora

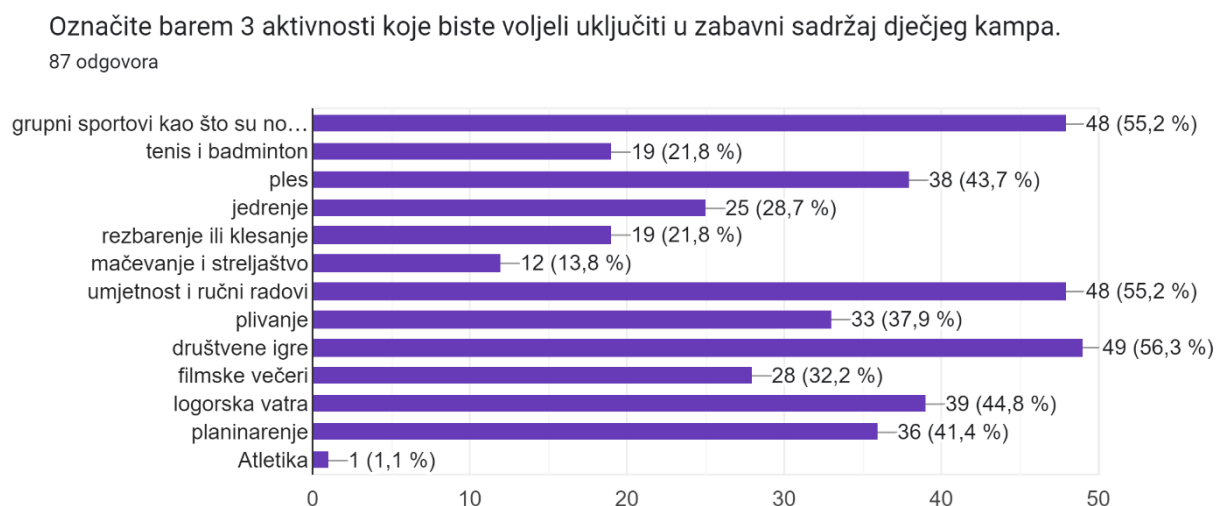
Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Na pitanje o vrsti sadržaja koju bi voljeli istaknuti u programu dječjeg kampa prilagođenog njihovoj djeci roditelji su najvećim dijelom odabrali sportsko-rekreacijski sadržaj. Bila je ponuđena opcija odabira više odgovora. 61 osoba odabrala je sportsko-rekreacijski sadržaj, a 57 ih je odabralo kreativni i umjetnički sadržaj. Zatim je najveći broj ispitanika odabralo edukativni sadržaj, njih četrdeset i sedam. Kulturni sadržaj odabralo je samo sedamnaest osoba. Dvije osobe nadodale su i duhovni sadržaj kao vrstu koju bi voljeli više istaknuti u programu dječjeg kampa prilagođenog svojoj djeci.

Sljedeće pitanje također nudi opciju odabira više odgovora, te nalaže označavanje minimalno tri odgovora. Rezultati su prikazani i objašnjeni u grafikonu 7. Radi se o aktivnostima koje bi

mogle znatno obogatiti zabavni sadržaj koji se nudi u kampu. Roditelji su označili prioritete te bi dolje navedeni rezultati mogli biti od velike pomoći i služiti za usmjerenje prilikom otvaranja novog kampa po uzoru na američki.

Grafikon 7. Aktivnosti koje bi se uključile u zabavni sadržaj dječjeg kampa

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

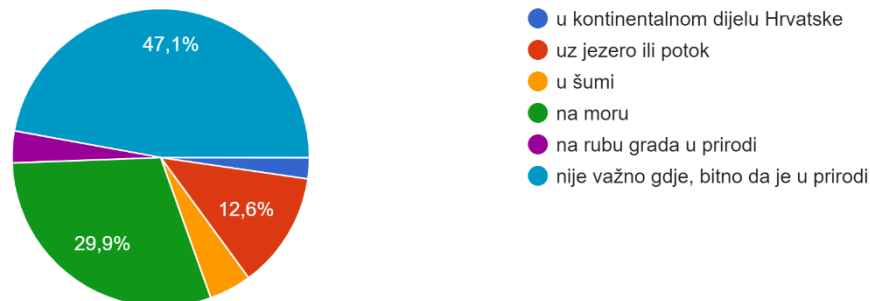
Iz grafikona o aktivnostima koje bi se uključile u zabavni sadržaj dječjeg kampa vidljivo je kako su roditelji najviše zainteresirani za uvođenje društvenih igara, grupnih sportova kao što su nogomet, rukomet i odbojka, te umjetnosti i ručnih radova. Logorska vatra po uzoru na američke kampove, koju je često moguće vidjeti u američkim filmovima, privukla je nešto manji, ali dovoljno velik broj ispitanika. Velika je zainteresiranost i za ples, potom i planinarenje, plivanje, filmske večeri te jedrenje. Tenis i badminton, te rezbarenje ili klesanje imaju nešto manji broj glasova, dok je samo 12 ispitanika odabralo mačevanje i streljaštvo, a jedna osoba dodala je i atletiku kao dio zabavnog sadržaja kojeg bi voljela uključiti.

Podrazumijeva se kako određene vrste sadržaja ovise o lokaciji na kojoj se kamp nalazi. Stoga su ispitanici roditelji mogli izabrati koja bi lokacija, po njihovom mišljenju, najviše odgovarala njihovoj djeci. Rezultati su navedeni u grafikonu broj 8 u nastavku.

Grafikon 8. Idealna lokacija kampa u Hrvatskoj

Prilikom otvaranja novih dječjih kampova u Hrvatskoj, koja bi po vašem mišljenju, bila idealna lokacija na kojoj bi oni bili smješteni?

87 odgovora

Izvor: Obrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

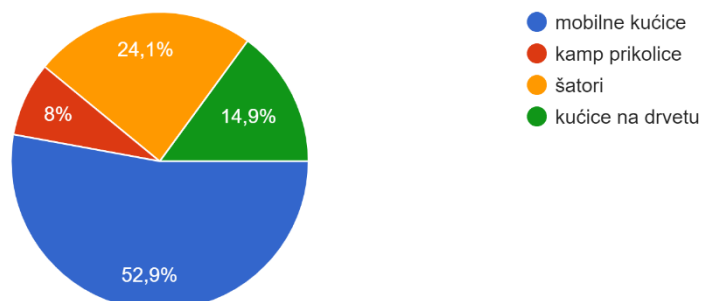
Najveći postotak ispitanih osoba smatra da nije važna točna lokacija, već je bitno da je u prirodi. Lako se da zaključiti da u današnje vrijeme tehnološkog napretka, sve više se kod ljudi vraća želja za povratkom u prirodu, samoću, izoliranje od urbanih središta i velikih gužvi i buke. Isto tako roditelji za svoji djecu žele takvu vrstu mira, povratak prirodi, igru koja ne uključuje mobitele i tehnologiju, te neverbalnu komunikaciju odnosno fizički susret i druženje. Stoga je priroda ovim roditeljima idealna opcija, odnosno savršena lokacija na koju bi bez razmišljanja poslali svoje dijete. Dvadeset i šest ispitanika smatra da bi idealna lokacija za otvaranje kampa bila hrvatska obala, odnosno more. Ono je uistinu pogodno za brojne aktivnosti koje se nigdje drugdje nebi mogle izrealizirati. Više od duplo manjeg broja ispitanika koji su odabrali more, voljelo bi smjestiti kamp uz jezero ili potok. Od preostalih ponuđenih opcija samo je nekolicina glasala za šumu, za rub grada u i za kontinentalni dio Hrvatske.

Provedenim istraživanjem ispitivalo se kakav bi trebao biti smještaj u kojem bi djeca u dječjim kampovima spavala. Traženi su odgovori na pitanja: Je li hrvatskim roditeljima važno da smještaj za njihovu djecu bude kvalitetniji i udobniji ili žele da njihova djeca dožive potpuno iskustvo života u prirodi te iskuse nešto drugačije od sigurnosti toplih kreveta. Rezultat je prikazan grafikonom broj 9 te objašnjen u nastavku.

Grafikon 9. Smještajni objekti u dječjim kampovima

Što mislite, u kakvim bi objektima trebala biti smještena djeca u dječjim kampovima?

87 odgovora

Izvor: Izrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj

Promatrajući rezultate tablice moguće je zaključiti da najveći broj ispitanih roditelja smatra mobilne kućice idealnim smještajem za svoju djecu. Sigurnost i udobnost njihove djece, moglo bi se reći, od velike je važnosti za ispitanane roditelje. Upola manje ispitanih roditelja smatra da bi djeca trebala biti smještena u šatorima kako bi imali puni doživljaj dječjeg kampa. Poprilično malen broj ispitanika smatra da su kućice na drvetu idealna vrsta smještaja, dok se kamp prikolice nalaze na zadnjem mjestu.

3.4. Mogućnosti razvoja dječjih kampova u Hrvatskoj

Uzimajući u obzir opširnu i raznoliku ponudu dječjih kampova u Sjedinjenim Američkim Državama, moglo bi se reći kako je Republika Hrvatska po tom pitanju poprilično nerazvijena. Ne treba zanemariti činjenicu da površina Republike Hrvatske jednostavno ne dozvoljava velike količinske investicije u smislu otvaranja brojnih kampova, no prirodno bogatstvo i raznolikost klime i reljefa Republici Hrvatskoj pruža mogućnost da kvalitetom i sadržajem dječjih kampova koji mogu nastati osvoji svjetsku popularnost i dosegne rang američkih kampova.

U nastavku je navedeno nekoliko primjera američkih kampova koji će poslužiti kako bi se utvrdili nedostaci hrvatskih dječjih kampova u odnosu na američke, te kako bi se definirao mogući smjer razvoja dječjih kampova u Hrvatskoj. Anketa koja je provedena u prethodnoj tematskoj cjelini također je od velike važnosti i poslužit će pri definiranju izgleda i sadržaja novih dječjih kampova koje bi bilo moguće otvoriti u Republici Hrvatskoj.

Prema American Camp Association izdvojeno je nekoliko američkih dječjih kampova koji će poslužiti pri usporedbi sa hrvatskom ponudom u segmentu dječjih kampova te predlaganju razvoja istih.¹⁷

Prva tri kampa koji će poslužiti kao primjer su: Camp Odayin Minnesota za djecu i mlade sa srčanim manama, Camp Hickory Hill za djecu sa dijabetesom te Summit Camp za djecu koja imaju probleme s pažnjom (ADD, ADHD, NVLD i određeni sindromi). Ako se bolje pogleda, može se zaključiti kako su sva tri navedena kampa specificirana za djecu s određenim poteškoćama, odnosno sva djeca koja posjećuju kamp zahtijevaju posebnu pažnju i poseban tretman. Svaki se od ovih kampova za djecu s posebnim potrebama bavi drugom potrebom djece, odnosno fokusiran je na jednu vrstu poremećaja. Pa tako postoji kamp za djecu koja imaju određene probleme s pažnjom, kamp za djecu sa dijabetesom, te kamp za djecu s određenim srčanim manama i slično. Također se može izdvojiti primjer kampa koji uključuje djecu sa raznim poteškoćama, fizičkim, intelektualnim i razvojnim. Kao primjer jednog takvog dječjeg kampa je Camp Blessing Texas, nagrađivana služba ljetnog kršćanskog kampa za svu djecu i mlade s poteškoćama.

Ako bi se krenulo od najvećih nedostataka hrvatskih dječjih kampova onda bi se prije svega mogao istaknuti sadržaj za djecu s posebnim potrebama. U Republici Hrvatskoj nije moguće istaknuti niti jedan dječji kamp koji se fokusira isključivo na ovakvo ciljno tržište. Nedostatak takvog sadržaja u Hrvatskoj primijetili su i roditelji koji su bili uzorak ispitivanja o percepciji dječjih kampova u Hrvatskoj, čiji su rezultati navedeni u prethodnoj tematskoj cjelini. Njihovo nezadovoljstvo ponudom za djecu s posebnim potrebama bilo je veliko te može biti usmjerenje prilikom osmišljanja novih kampova u Hrvatskoj. No valja uzeti u obzir kako u skupinu djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama ulaze kako djeca s poteškoćama u razvoju tako i darovita djeca.¹⁸ To su dvije krajnosti koje bi se trebale uzeti u obzir prilikom stvaranja novog

---

¹⁷ American Camp Association, Find Camps, <https://www.acacamps.org/> (11.4.2023.)

¹⁸ „Tko su djeca s posebnim potrebama?“, Marija Petričević, edukacijski rehabilitator, <https://www.djecjivrtic-cvrcaksolin.hr/php/wsCommon/wsGetDocument.php?f=5eab247514837.pdf> (12.4.2023.)

kampa te tvore dva potpuno različita programa. Stoga bi se prilikom stvaranja novog dječjeg kampa u Hrvatskoj, trebali dodatno istražiti interesi roditelja te donijeti odluka o vrsti kampa, odnosno odrediti ciljna skupina prema kojoj bi se ponuda prilagodila. Ipak, u navedenim primjerima fokus je stavljen na djecu s poteškoćama u razvoju i određenim bolestima. Takva vrsta kampa također bi zahtijevala i adekvatno obrazovane zaposlenike koji će s takvom djecom raditi. Sve to trebalo bi uzeti u obzir prilikom otvaranja jednog takvog dječjeg kampa.

Nadalje, promatrajući rezultate provedenog istraživanja o percepciji roditelja o dječjim kampovima u Hrvatskoj moguće je primijetiti kako roditelji u najvećoj mjeri za svoju djecu žele što razvijeniji i bogatiji sportsko-rekreacijski sadržaj. U Hrvatskoj su fizičke aktivnosti dosta bitan faktor u osmišljanju ponude te bogatstvo takve ponude može najviše privući djecu. Jedan od primjera američkog kampa sa zanimljivom i raznolikom ponudom aktivnosti je 4-H Camp Wabasso. Velik kamp smješten na velikom dijelu obale jednog jezera nudi širok izbor zabavnih ali i edukativnih programa za djecu. Od streličarstva i staza za igre užetom i sličnih igara na suhom do plivanja i ribolova. Drugi primjer je YMCA Camp Rocky Creek, kamp u prirodi također smješten i na vodi te pogodan za vožnje kanuom i kajakom te ribolov. Kamp je velik te ima dugu pješačku stazu. Još neke od aktivnosti koje se nude su rukotvorine, logorska vatra, pjesme, kupanje i brojne druge. Postoji program na mlađe i program za adolescente.

U hrvatskoj ponudi bilo bi moguće izdvojiti nekoliko kampova koji djeluju po uzoru na američke kampove. Takvi kampovi su već spomenuti „Šimuni i Straško“ te „Kamp California“. No izazov za hrvatsku djecu predstavlja jezična barijera jer je govorni jezik u ovim kampovima engleski. Koliko god može biti dobro poticati djecu razvoju engleskog jezika, ne postojanje sličnog kampa na hrvatskom jeziku može ograničiti velik broj djece da sudjeluju u takvom kampu. Neke programe u već postojećim kampovima bilo bi korisno održavati i na hrvatskom jeziku, a kampovi budućnosti svakako bi trebali voditi računa da svojom ponudom obuhvate što veći broj kampista.

Zanimljivost američkih dječjih kampova također je moguće prepoznati u sljedećim primjerima: kamp za djevojke Maripai, Camp Woodland za djevojke, Clara Barton camp za djevojke, Camp Rivers Bend za dječake i slično. Korisnost ovakve vrste kampova leži u razbijanju rodni stereotipa.¹⁹ Djevojčice imaju priliku komunicirati sa ženama na položajima autoriteta, a dječaci s muškarcima koji su, iako autoriteti, bliski njima. Daju im priliku i potiču ih da budu

---

¹⁹ „A Camp for Every Child – Girls Only, Boys Only, or Co-ed?“, ACA, <https://www.acacamps.org/camp-every-child-girls-only-boys-only-or-co-ed> (12.4..2023.)

svoji bez impresioniranja ili natjecanja sa suprotnim spolom. Filozofiju takvih kampova moguće je uskladiti sa rodnim snagama i slabostima te čak i dijeliti aktivnosti između bratskih (muških) i sestričkih (ženskih) kampova. Kada se promatra Republika Hrvatska, može se jasno zaključiti kako takva vrsta kampova u Hrvatskoj ne postoji. Stvaranje ovakvih kampova u budućnosti u Hrvatskoj bilo bi korisno i popularno.

Moose Hill Nature Camp jedan je od američkih primjera dječjeg kampa koji se fokusira na aktivnostima u prirodi. Kampisti na otvorenom uče o prirodi kroz istraživanje, praktične aktivnosti, tematske igre i slično. Djeca u slobodno vrijeme imaju priliku istraživati i odlaziti na nova mjesta, loviti kukce, baviti se umjetnošću i eksperimentirati sa znanostima. Primjer dnevnog američkog kampa je One Forest School koji se fokusira na učenje i edukaciju djece o šumi i prirodi. Promatrajući prirodne površine i ljepote Republike Hrvatske, moglo bi se zaključiti kako je Hrvatska idealna za stvaranje ovakve vrste kampova. Stoga je sadržaj po uzoru na američki Moose Hill Nature Camp još jedan veliki nedostatak sadašnjih, ali i velika prilika budućih hrvatskih dječjih kampova.

Nadalje, promatrajući rezultate provedenog istraživanja o percepciji roditelja o hrvatskim dječjim kampovima, može se primijetiti samoinicijativni odgovor dvoje roditelja u pitanju o sadržaju kojeg bi voljeli istaknuti u budućoj ponudi hrvatskog dječjeg kampa. Naime, osim već ponuđenih odgovora, dvoje je roditelja naknadno napisalo kako bi u ponudu voljelo uključiti duhovni sadržaj. Amerika ima mnogo primjera takvih kampova za djecu. Pa tako možemo navesti Lake Louise (Holy Ground Camp, Choir Camp), Ebert Ranch Camp, Camp Omega, Chanco on the James i brojne druge dječje kampove raznih religija, te akreditirane od strane American Camp Association. Amerika je velika i naseljavaju je brojni narodi pa su tako u Americi pomiješane različite religije. Stoga su ovakvi kampovi prilika za susretanje i upoznavanje djece iste vjeroispovijesti. Republika Hrvatska pretežito je katolička država te bi najbolji odaziv mogao imati hrvatski katolički kamp za djecu. Sadržaj je moguće osmisliti po uzoru na neki od brojnih američkih kampova koji nude duhovni sadržaj za djecu.

Osim navedenih primjera, istraživanje koje je provedeno kako bi se ustanovilo kakvo mišljenje o dječjim kampovima i kakvo očekivanje od dječjih kampova u Hrvatskoj imaju roditelji, može biti od velike koristi prilikom osmišljanja vrste i sadržaja dječjih kampova koji bi se u budućnosti otvorili u Hrvatskoj. Iz dobivenih rezultata koji su navedeni u prethodnoj tematskoj cjelini moguće je ustanoviti sljedeće.

Sadržaj koji bi roditelji najviše željeli istaknuti u ponudi hrvatskih dječjih kampova je, prije svega, sportsko-rekreacijski sadržaj, a zatim i kreativno-umjetnički sadržaj. Aktivnosti unutar takvog zabavnog sadržaja koje su roditelji istaknuli su društvene igre, zatim grupni sportovi kao što su nogomet, rukomet i odbojka, te umjetnost i ručni radovi. Također je velika zainteresiranost za logorsku vatru i ples. Te se aktivnosti mogu uzeti u obzir prilikom otvaranja novih dječjih kampova i osmišljanja sadržaja u tim kampovima. Budući da je lokacija koju roditelji smatraju idealnom za smještanje dječjeg kampa lokacija u prirodi, može se reći da se takve aktivnosti mogu odvijati na brojnim prirodnim lokacijama u Hrvatskoj. Što se tiče smještaja u kojima bi djeca tijekom boravka u kampu spavala, uvjerljivo najveći dio ispitanih roditelja izrazio je želju za mobilnim kućicama. Prema svim navedenim rezultatima može se osmisliti jedan kompletan dječji kamp koji bi bio smješten na određenoj lokaciji u prirodi, sa mobilnim kućicama kao smještajnim jedinicama, te bi se od aktivnosti u kampu najviše isticale zabavne, sportske i umjetničke aktivnosti s namjerom povećanja aktivnosti i razvijanja kreativnosti kod djece.

Provedenim analizama i istraživanjima, može se zaključiti da Hrvatska ima veliki potencijal za razvoj dječjih kampova, te bi budući hrvatski kampovi po uzoru na one američke mogli doseći veliku popularnost unutar i izvan same države.

4. Zaključak

Hrvatska je zemlja s bogatom kulturnom baštinom i obiljem prirodnih ljepota, što je čini izvrsnom lokacijom za razvoj dječjih kampova. Razvoj samih kampova i kamping turizma u Hrvatskoj rastao je paralelno sa rastom hrvatskog turizma i hotelijerstva. Zajedno sa padovima izazvanima ratovima i krizama, kamping turizam Hrvatske opstao je do danas te razvio veliku popularnost na tržištu diljem Europe. Može se reći kako je kriza izazvana pandemijom koja je nedavno zahvatila svijet, donijela veliku korist za kamping turizam, kako u cijelom svijetu tako i u Hrvatskoj. Naime, javlja se sve veća potražnja za ovakvom vrstom odmora baš iz razloga što omogućuje vraćanje u zdravo i prirodno okruženje, te pruža slobodu.

Slična je situacija kada se govori od dječjim kampovima. Današnje vrijeme je doba urbanizacije i elektroničkog napretka. To uvelike utječe na djecu i njihov razvoj. Roditelji sve više traže rješenja koja će za djecu biti korisna, ali i zabavna, no u užurbanosti urbanog načina života, ne pronalaze sredstva i vrijeme koje djeca zahtijevaju kako bi se isto ostvarilo na adekvatan način. Tada na red dolaze kampovi organizirani isključivo za djecu i njihove potrebe i želje. Takvi kampovi iznimno su razvijeni i zastupljeni u Americi. Njihova ponuda je iznimno raznolika čime obuhvaća djecu različitih interesa, mogućnosti te statusa i platežne moći. Pa tako u Americi postoje i profitni i neprofitni dječji kampovi, a mogu ih voditi škole, društvene organizacije i privatne tvrtke. Dječji kampovi u Americi mogu biti akreditirani od strane ACA-e ili American Camp Association koja postavlja standarde za sigurnost, zdravlje i kvalitetu programa. To roditeljima omogućuje da bezbrižno nastave sa svojim obavezama znajući da su njihova djeca sigurno zbrinuta, te dobivaju najbolju moguću uslugu, edukaciju i animaciju.

S druge strane, govoreći o dječjim kampovima u Republici Hrvatskoj i njihovom razvoju, moguće je donijeti zaključak o slaboj razvijenosti ovakve vrste usluga. Hrvatska ima velik potencijal za razvoj dječjih kampova, no takvi kampovi još uvijek nisu stekli popularnost zbog još uvijek jednostavnijeg života ljudi te sporije urbanizacije i znatno manje površine u odnosu na Ameriku. Populaciju najvećim dijelom čine izvorni Hrvati te je život još uvijek velikim dijelom jednostavniji i skromniji u odnosu na Sjedinjene Američke Države. Ipak, urbanizacija i globalizacija ne zaobilazi Republiku Hrvatsku, te se njihove posljedice, iako ne u mjeri u kojoj se to dogodilo u Americi, znatno osjećaju i vide. Stoga se u budućnosti može očekivati veliki porast potražnje za dječjim kampovima u Hrvatskoj. Promatrajući već postojeću ponudu dječjih kampova u Hrvatskoj moguće je ustanoviti kako je sadržaj koji se nudi zanimljiv i

poučan. Ipak, ne može se reći da ga je dovoljan. On je, velikim dijelom, prilagođen samo djeci koja barataju engleskim jezikom te je ciljano tržište relativno malo.

Kako bi se pobliže utvrdili nedostaci i mogućnosti koje Republika Hrvatska ima u segmentu razvoja dječjih kampova, provedeno je istraživanje kojim je utvrđeno kakvu percepciju o hrvatskim dječjim kampovima imaju roditelji u Hrvatskoj te kakva očekivanja imaju od budućih hrvatskih dječjih kampova. Na osnovu rezultata koji su dobiveni navedenim istraživanjem, moguće je donijeti pretpostavku o smjeru u kojem bi se mogli razvijati takvi kampovi u budućnosti. Ovi rezultati mogu biti od velike koristi za buduće pokretače takvih projekata. Ispitivanjem je utvrđeno očigledno nezadovoljstvo ispitanih roditelja cjelokupnom ponudom u sadašnjim dječjim kampovima u Hrvatskoj. Najveće nezadovoljstvo izraženo je ponudom za djecu s posebnim potrebama što jasno upućuje na važnost osmišljanja i stvaranja takve vrste dječjih kampova u današnje vrijeme kada broj djece s posebnim potrebama raste. Moguće je, po uzoru na brojne američke kampove za djecu sa različitim posebnim potrebama akreditirane od strane ACA-e, jednostavno provesti ovu ideju u djelo. Sadržaj kojeg bi roditelji voljeli više istaknuti u takvim kampovima za svoju djecu je sportsko-rekreacijski, te umjetnički i kreativni sadržaj. Bitno je, u današnje vrijeme digitalizacije, djecu poticati na provođenje vremena u prirodi te razvijanje kreativnosti. Stoga je većina roditelja kao savršenu lokaciju kampa odabrala baš mjesto u prirodi.

Na koncu, moguće je donijeti zaključak o velikom potencijalu Republike Hrvatske za izgradnju dječjih kampova. Vrlo je vjerojatno da bi dječji kampovi u Hrvatskoj po uzoru na američke dječje kampove, postigli veliku popularnost te osvojili europsko tržište.

Literatura

Knjige

1. Cvelić Bonifačić, J., KAMPING: Osnove hrvatskog i europskog kamping turizma, Poreč, KUH, 2011
2. Anić, V. i drugi: Hrvatski enciklopedijski rječnik, Zagreb, Novi Liber, 2002
3. Cvelić Bonifačić J.: Menadžment konkurentnosti kamping turizma, doktorska disertacija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2012
4. Sladoljev J.: *Kamping turizam : sve o kampu - priručnik za vlasnike i voditelje kampova*, Pula : C.A.S.H., 1998

Web stranice

1. Camping.hr, Povijest Kamping udruženja Hrvatske, <https://www.camping.hr/hr/otopina/povijest> (1.4.2023.)
2. Club history, The camping and caravanning club, <https://www.campingandcaravanningclub.co.uk/about-us/club-history/> (1.4.2023.)
3. Narodne Novine, Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN br. 54/2016, čl. 36., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html (1.4.2023.)
4. Narodne Novine, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN br. 68/2019, čl. 4 (izmjena članka 34.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_68_1370.html (1.4.2023.)
5. Narodne Novine, Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, NN br. 9/2016, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_01_9_241.html (1.4.2023.)
6. Narodne Novine, Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, NN br. 54/2016, čl. 2, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1408.html (1.4.2023.)

7. America's finest summer camps, „Traditions Old, Traditions New – Generation Z Tech Free Living“, 2020., <https://www.americasfinestsummercamps.com/blog/> (2.4.2023.)
8. Camp Counselors USA, Programi, Vrste kampova, <https://www.ccusa.hr/PROGRAMI/Camp-Counselors-USA/Vrste-kampova> (2.4.2023.)
9. Wish mama, Djeca na putovanju, <https://www.wishmama.hr/roditeljstvo/djeca-na-putovanju/ljetni-kampovi-za-djecu-sto-je-u-ponudi-ove-godine/> (3.4.2023.)
10. Mondo travel, „Ljetni sportski kampovi za djecu Šimuni i Straško 2023“, <https://www.mondotravel.hr/ljetni-sportski-kampovi-za-djecu-simuni-i-strasko> (3.4.2023.)
11. MiniPolis, „Kampovi u MiniPolisu“, <https://minipolis.hr/kampovi/> (3.4.2023.)
12. Euroclub – international summer camp – Šolta Croatia, https://www.euroclub.hr/en/home/index.php?option=com_content&view=article&id=56&Itemid=259 (3.4.2023.)
13. Camp California, <https://campcalifornia.com/> (3.4.2023.)
14. Nazor, Kamp Veli Jože, <https://www.nazor.hr/kamp-veli-joze/> (3.4.2023.)
15. Oreb Sailing, <https://www.oreb-sailing.com/> (3.4.2023.)
16. Dječji kampovi u SAD-u, 2015, <https://hr.aroundtravels.com/articles-about-usa/kids-camp-in-usa-at-summer-childrens-camps-in-usa.html> (4.4.2023)
17. American Camp Association, [American Camp Association | Summer camp and youth development](#) (11.4.2023.)
18. „Tko su djeca s posebnim potrebama?“, Marija Petričević, edukacijski rehabilitator, <https://www.djecjivrtic-cvrcaksolin.hr/php/wsCommon/wsGetDocument.php?f=5eab247514837.pdf> (12.4.2023.)
19. „A Camp for Every Child – Girls Only, Boys Only, or Co-ed?“, ACA, <https://www.acacamps.org/camp-every-child-girls-only-boys-only-or-co-ed> (12.4.2023.)

Popis tablica i grafikona

Popis tablica

Tablica 1. Distribucija uzorka provedenog ispitivanja, Izvor: Izrada autorice prema rezultatima ankete o percepciji roditelja dječjim kampovima u Hrvatskoj

Popis grafikona

Grafikon 1. Poznavanje pojma dječjeg kampa

Grafikon 2. Prethodno iskustvo u dječjem kampu

Grafikon 3. Iskustvo s hrvatskim dječjim kampovima

Grafikon 4. Želja za posjetom hrvatskom dječjem kampu

Grafikon 5. Mjera zadovoljstva pojedinim elementima ponude dječjih kampova u Hrvatskoj

Grafikon 6. Sadržaj koji bi se istaknuo u programu prilagođenom djeci

Grafikon 7. Aktivnosti koje bi se uključile u zabavni sadržaj dječjeg kampa

Grafikon 8. Idealna lokacija kampa u Hrvatskoj

Grafikon 9. Smještajni objekti u dječjim kampovima